

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl soudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: F. Ch. A.
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Balková,
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-750/BA-BA07-BA06-PS-2024 ze dne 6. 6. 2024,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-750/BA-BA07-BA06-PS-2024 ze dne 6. 6. 2024 se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 89 Kč do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Řízení před žalovaným

1. Žalobce byl dne 1. 6. 2024 zajištěn za účelem správního vyhoštění. Dne 3. 6. 2024 podal v zařízení pro zajištění cizinců žádost u udělení mezinárodní ochrany.

2. Naříkaným rozhodnutím jej žalovaný zajistil podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, protože dospěl k závěru, že je nebezpečí, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žádost o mezinárodní ochranu žalobce podal až v reakci na zajištění ze strany policie a hrozbu nuceného návratu do vlasti, jinak by pro to neměl důvod. Možnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu žalovaný vyloučil právě pro předpokládatelný nedostatek spolupráce žalobce se státními orgány. Dobu zajištění žalovaný stanovil na 180 dnů s tím, že nelze vyloučit, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany bude posuzována věcně a že základní lhůta pro rozhodnutí o této žádosti činí 6 měsíců.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalovaného o zajištění žalobce brojil žalobou a navrhl, aby jí byl přiznán odkladný účinek. V žalobě namítl, že žalovaný dostatečně nezhodnotil konkrétní okolnosti jeho případu. Žalobce neměl možnost požádat o mezinárodní ochranu dříve, neboť na území České republiky strávil jeden den. Přicestoval z Maďarska, kde pobýval legálně. Ve chvíli, kdy jeho oprávnění k pobytu pozbylo platnosti a jemu se nepodařilo si další pobyt v Maďarsku zlegalizovat, vycestoval do České republiky, kde byl ihned zajištěn. Neměl v úmyslu zde pobývat nelegálně, což prokazoval i jeho dřívější legální pobyt na Ukrajině za účelem studia medicíny. Rozhodnutí o zajištění bylo ve vztahu k těmto okolnostem nepřiměřené, bylo možné využít mírnějších opatření. Rozhodnutí bylo rovněž ve vztahu ke stanovení doby zajištění nepřezkoumatelné. Žalobce se také považoval za zranitelnou osobou (v minulosti byl podroben fyzickému násilí svého otce, přičemž dodnes měl fyzické i psychické následky), a proto neměl být zajištěn.
4. Žalovaný považoval žalobu za nedůvodnou. V rámci správního řízení nevyplývalo najevo nic, co by žalobci bránilo v dřívějším podání žádosti. Žalobce žádost podal až v reakci na zajištění ze strany policie a hrozbu nuceného návratu do vlasti, jinak by pro to neměl důvod. Nebylo možné očekávat, že by se žalobce dobrovolně podrobil správnímu vyhoštění a že by v jeho případě bylo možné účinně uplatnit mírnější opatření, než je zajištění v zařízení pro zajištění cizinců. Ke stanovené době zajištění žalovaný zopakoval svou argumentaci, kterou uvedl v napadeném rozhodnutí.

III. Procesní úvahy soudu

Odkladný účinek žaloby

5. Soud nerozhodoval o odkladném účinku žaloby, neboť to nebylo účelné s přihlédnutím ke skutkovým okolnostem případu, tvrzením žalobce a krátké zákonné lhůtě pro rozhodnutí. V obdobném procesní situaci může být odkladný účinek přiznán jen zcela výjimečně tehdy, kdy okolnosti případu odůvodňují faktické propuštění ze zajištění (srov. usnesení NSS č. j. 9 As 130/2011-71 ze dne 19. 11. 2011, č. j. 4 Azs 276/2023-34 ze dne 28. 8. 2023; rozsudek KS v Plzni č. j. 35 A 4/2023-38 ze dne 28. 11. 2023 a řadu dalších rozhodnutí zdejšího soudu z poslední doby).
6. V konkrétních okolnostech věci pak soud neshledal potřebu jakékoliv dočasné úpravy poměrů, neboť žalobce neuvedl žádné konkrétní okolnosti jeho pobytu v zařízení pro zajištění cizinců. Za toho stavu žalobce neosvědčil jako pravděpodobné, že v tomto zařízení hrozí nějaká újma. Protože nebyly dány důvody pro dočasnou úpravu poměrů, soud s ohledem na krátkou lhůtu pro rozhodnutí ve věci samé nerozhodoval o odkladném účinku samostatným výrokem a rovnou rozhodl o žalobě společně se sdělením důvodů

vztahujícím se k odkladnému účinku [srov. nálezn sp. zn. III. ÚS 3425/16 ze dne 23. 8. 2017 (N 154/86 SbNU 563)].

IV. Posouzení věci

7. Žaloba je důvodná. S přihlédnutím k recentní judikatuře Nejvyššího správního soudu je třeba napadené rozhodnutí považovat za nepřezkoumatelné v rozsahu stanovené doby zajištění 180 dnů. To samo o sobě stačí pro zrušení celého rozhodnutí. Soud však vedle toho nemohl přehlédnout, že žalobce projevil vůli hledat v ČR ochranu před pronásledováním či vážnou újmu výrazně dříve, než mu žalovaná připisuje. Zbylé otázky není třeba řešit s ohledem na povahu věci, o které se po vydání kasačního rozsudku nepovede další řízení.

K podmínce podání žádosti v zajištění

8. Podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může ministerstvo v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže *byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců* a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána *pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoli mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve*.
9. V souzené věci žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu ve smyslu § 3 odst. 1 zákona o azylu již dne 31. 5. 2024, nikoliv až dne 3. 6. 2024:
10. Při výslechu před orgánem policie dne 31. 5. 2024 žalobce uvedl, že mu v případě návratu nehrozí žádné konkrétní nebezpečí, ale že politická situace v Nigérii je špatná a bojí se. Nigerijské orgány se mstí všem lidem, kteří mají něco společného s politickou stranou APC. Zároveň žalobci hrozí vězení pro jeho sexuální orientaci. V případě propuštění by v České republice zkusil požádat o azyl.
11. Potud je zjevně nepřiléhavé tvrzení žalovaného, že žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany až po zadržení Policií ČR, *zajištění za účelem realizace vyhoštění a umístění do zařízení pro zajištění cizinců*, a že nevyplývalo naprosto nic, co by mu v případě, že by měl o podání žádosti skutečný zájem, *bránilo v dřívějším podání žádosti o mezinárodní ochranu v ČR před jeho zadržením a umístěním do zařízení pro zajištění cizinců*.
12. Žalobce ještě před svým zajištěním a umístěním do zařízení pro zajištění cizinců učinil projev vůle, z něhož bylo zřejmé, že hledá v České republice ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu. Podal tedy žádost dříve, než se žalovaný domnívá.
13. Vedle toho pak nemůže obstat ani úvaha, že žalobce tuto žádost podal *pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění*. Krajský soud v Plzni opakovaně konstatoval, že snaha vyhnout se vyhoštění sama o sobě nestačí; musí být jediným či zcela převažujícím motivem podání žádosti (k významu slova „pouze“ srov. rozsudek KS v Plzni č. j. 17 A 121/2019-74 ze dne 24. 7. 2019).
14. S přihlédnutím ke znění čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU je nezbytné, aby žádost o mezinárodní ochranu měla účel mařit vyhoštění a představovala tak zneužití práva, nikoliv jeho využití (ke zneužití práva jako podmínce zajištění srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 349/2016-48 ze dne 28. 6. 2017 nebo stanovisko generálního advokáta Soudního dvora EU ve věci C-534/11 Arslan). Dobrověrné podání

žádosti o mezinárodní ochranu po zajištění sleduje dva propojené účely: žadatel se brání nucenému opuštění státu jako průvodní jev toho, že zde především hledá mezinárodní ochranu. O zneužití práva je možné uvažovat v situaci opačné, tedy pokud by žadatel usiloval o mezinárodní ochranu pouze za účelem mařit vyhoštění (a nestál o mezinárodní ochranu, případně věděl, že její podmínky nesplňuje), nebo pokud by účel mařit představoval hlavní účel žádosti (žadatel chce vyhoštění zdržet a zároveň spoléhá se na to, že mu mezinárodní ochrana může být i poskytnuta). Skutečnost, že žadatel mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve, je v takových případech jedním z možných znaků účelovosti, bez dalšího ji však neprokazuje [srov. opět čl. 8 odst. 3 písm. d) směrnice Rady 2013/33/EU].

15. V souzeném případě žalovaný při posuzování účelu žádosti žalobce vyšel ze skutečnosti, žalobce podal žádost až dne 3. 6. 2024, a že ji mohl podat dříve. To však není pravda, žalobce ji podal dříve již dne 31. 5. 2024. Úvaha žalovaného o účelovosti žádosti tak je – co do jejího skutkového základu – v rozporu s obsahem správního spisu.
16. Na okraj toho soud konstatuje, že k obsahu protokolu o výsledku před orgánem policie ze dne 31. 5. 2024 přihlédl, aniž by se ho žalobce výslovně dovolával. Jde totiž o tu část spisu, která byla nezbytná k posouzení žalobního bodu o nemožnosti dřívějšího podání žádosti. Nehledě na to, jde o nezákonnost rozhodnutí, která vyšla najevo, aniž by ji soud aktivně vyhledával. K ní musí soud přihlédnout bez ohledu na námitky uplatněné žalobcem (srov. rozsudek Soudního dvora EU ve věcech C-704/20 a C-39/21 *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* ze dne 8. 11. 2022).
17. Nelze ani opomenout, že Nejvyšší správní soud již dříve v obdobné situaci vytkl Krajskému soudu v Plzni, že nepřihlédl k obsahu protokolu o výsledku cizince před orgánem policie, byť byl soudu předložen až po vyhlášení jeho rozsudku (srov. rozsudek č. j. 5 Azs 419/2019-49 ze dne 8. 2. 2021, odst. 31). Tím spíše by k němu soud měl přihlédnout nyní, když jej má k dispozici před vyhlášením rozsudku a je dokonce obsahem správního spisu, ač by nemusel.

Nepřezkoumatelnost stanovené doby zajištění

18. Podstatnou okolností pro odůvodnění stanovené doby zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je skutečnost, že v tomto typovém případě je účel zajištění z povahy věci provázán s délkou řízení o mezinárodní ochraně. Účelem zajištění je zde potřeba překlenout dobu, po kterou je vedeno řízení o mezinárodní ochraně, které bylo zahájeno účelovou žádostí cizince. Doba zajištění podle tohoto ustanovení se proto bude odvíjet od předpokládané délky řízení o mezinárodní ochraně. Cizince nelze zajistit na dobu kratší, než je doba řízení o mezinárodní ochraně – opačný postup by vedl ke zmaření účelu institutu zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 363/2017-38 ze dne 23. 1. 2019).
19. Právě z tohoto hlavního účelu zajištění a jeho vazby na řízení o mezinárodní ochraně žalovaný vycházel. Protože nelze vyloučit věcné posuzování žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, a tím i delší dobu tohoto řízení, zvolil dobu 180 dnů. Nad rámec toho neuvedl žádné další úvahy.
20. V tomto ohledu je pro soudní přezkum podstatné, že stanovení doby zajištění spadá do správního uvážení žalovaného (srov. přiměřeně rozsudek NSS č. j. 1 As 93/2011-79 ze dne 19. 10. 2011). Z hlediska výslovných zákonných kritérií soudního přezkumu se tak soud zabýval tím, zda žalovaný překročil zákonné meze správního uvážení či zda jej

zneužil (§ 78 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

21. Nic takového konstatovat nelze. *Stanovená doba 180 dnů zajištění odpovídá zákonem předvídané mezi 180 dnů nejdelšího možného zajištění podle § 46a odst. 5 zákona o azylu. Úvaha žalovaného v obecné rovině obстоjí také co do účelu zajištění: žalovaný navázal stanovenou dobu na dobu možného trvání řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany [§ 27 odst. 1 písm. a) zákona o azylu]. Povinností žalovaného je ostatně průběžně vyhodnocovat situaci a zkoumat, zda trvají důvody pro zajištění. Pokud by tedy řízení o žádosti žalobce trvalo kratší dobu než 6 měsíců, žalovaný musí odpovídajícím způsobem reagovat, případně i žalobce přezajistit, nebo bezodkladně propustit (§ 46a odst. 10, 11, 13 zákona o azylu). Stanovením nejdelší přípustné doby zajištění tedy žalovaný nezneužil své správní uvážení.*
22. Přes výše uvedené dospěl soud k závěru, že jsou dány důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí. V rozsudku č. j. 9 Azs 38/2024-50 ze dne 14. 3. 2024 totiž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podle § 46a odst. 5 zákona o azylu ve znění účinném od 1. 7. 2023 *Ministerstvo vnitra nemůže stanovit dobu nejdelší dobu zajištění 180 dnů pouze s odůvodněním, že řízení ve věci mezinárodní ochrany může dle § 27 odst. 1 písm. a) uvedeného zákona trvat až šest měsíců.* Rozhodnutí o stanovení doby zajištění na 180 dnů je podle Nejvyššího správního soudu nepřezkoumatelné, pokud žalovaný neuvedl žádné další podrobnosti a úvahy o tom, proč se (v rámci svého správního uvážení) domnívá, že řízení o žádosti žalobce bude trvat právě 6 měsíců.
23. Nynější případ žalobce je s věcí souzenou pod sp. zn. 9 Azs 38/2024 (u KS v Plzni pod sp. zn. 33 A 18/2023) zcela srovnatelný: Za toho stavu tedy krajský soud rozhodl ve shodě s Nejvyšším správním soudem, neboť vychází z toho, že srovnatelné situace by měly být rozhodovány srovnatelně (srov. však rozhodnutí KS v Plzni č. j. 60 Az 56/2020-96 ze dne 3. 9. 2021, odst. 17; č. j. 17 A 97/2020-16 ze dne 10. 12. 2020, odst. 12–13).
24. K případné výtce, že spisy se v obou případech *možná liší* (srov. rozsudek NSS č. j. 10 Azs 12/2023-67 ze dne 8. 3. 2023, odst. 54; č. j. 4 Azs 366/2023-34 ze dne 13. 6. 2024, odst. 33, 34), lze uvést toliko to, že jde o věci souzené týměž krajským soudem, který fakticky porovnal rozsah i obsah odůvodnění napadených správních rozhodnutí, která jsou v relevantní části totožná. Spisy se tedy neliší, což Krajský soud v Plzni samozřejmě ověřil.
25. Závěrem lze jen konstatovat, že žalovaný již třetím měsícem prakticky odmítá uznat existenci závěrů rozsudku č. j. 9 Azs 38/2024-50, a to přes opakované procesní výzvy Krajského soudu v Plzni i opakovaná kasační rozhodnutí tohoto soudu (srov. rozsudky KS v Plzni č. j. 35 A 7/2024-44 ze dne 15. 4. 2024, č. j. 35 A 10/2024-17 ze dne 24. 4. 2024, č. j. 35 A 9/2024-16 ze dne 26. 4. 2024, č. j. 35 A 15/2024-51 a č. j. 35 A 17/2024-44 ze dne 19. 6. 2024, č. j. 35 A 14/2024-22 a č. j. 35 A 16/2024-37 ze dne 20. 6. 2024, č. j. 35 A 18/2024-60 ze dne 26. 6. 2024). Bez změny praxe žalovaného, nebo předložení konkurující argumentace proti rozsudku č. j. 9 Azs 38/2024-50, nelze očekávat, že by věci zajištění v budoucnu mohly u Krajského soudu v Plzni končit jinak než jen kasací pro nepřezkoumatelnost stanovené doby zajištění. Potud je třeba se ptát, zda takový zcela neefektivní výkon státní moci slouží k plnění nějakého zákonného účelu, nebo je jen prostředkem dočasné šikany nelegálně pobývajících cizinců, aby alespoň na chvíli okusili omezení osobní svobody, než je soud bude muset propustit na svobodu.

Ke zbylým námitkám

26. Protože otázka nepřezkoumatelnosti odůvodnění výroku o stanovení doby trvání zajištění

je oddělitelná od ostatních otázek nastolených žalobou, soud zvážil, zda je třeba se k nim vyjadřovat.

27. Zabývat se oddělitelnými otázkami je nutno jen tehdy, má-li jejich řešení význam pro další řízení a rozhodnutí ve věci (či lze-li vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat, že takový význam mít bude). Pokud se však s ohledem na dosavadní výsledky řízení, *povahu věci* či z jiných důvodů stávají některé skutkové a právní otázky (a k nim směřující žalobní námitky) *bezpředmětnými* v důsledku zrušovacího rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost, není nutno se jimi zabývat; postačí toliko zdůvodnit, proč je má soud v daném řízení nadále za *bezpředmětné* (usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 7 Afs 212/2006-74 ze dne 19. 2. 2008, č. 1566/2008 Sb. NSS).
28. V souzené věci není třeba se zabývat zbylými otázkami, protože vedlejší část výroku o stanovení doby trvání zajištění není samostatná a oddělitelná od hlavní části výroku, tj. části výroku o zajištění žalobce. Naříkané rozhodnutí tedy nelze zrušit jen v části výroku o stanovení doby trvání zajištění. Je třeba je zrušit v celém rozsahu výroku. Zrušením rozhodnutí o zajištění pak vzniká bezodkladná povinnost propustit žalobce ze zajištění; žádné další správní řízení ve věci zajištění se nevede [§ 46a odst. 6, 13 písm. c) zákona o azylu].
29. Vyřešení zbylých otázek nastolených žalobou tedy nemá význam pro další řízení, protože žádné další řízení se nepovede. Žalovaný nemá kde odstranit nedostatky svého rozhodnutí. Oproti tomu žalobce uspěl v plném rozsahu a více úspěš nemůže.

V. Závěr

30. Z uvedených důvodů soud zrušil rozhodnutí žalovaného pro vadu řízení spočívající mimo jiné v jeho částečné nepřezkoumatelnosti a věc mu vrátil k dalšímu řízení dle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. Žalovaný však žádné další řízení z povahy věci nepovede.
31. Žalobce měl ve věci plný úspěch proti neúspěšnému žalovanému; má tedy právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložil (§ 60 odst. 1 věta první s. ř. s.). Náhrada nákladů se skládá z hotových výdajů na poštovní služby ve výši 89 Kč (obálka na č. l. 7 soudního spisu).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 1. července 2024

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce